

רשומות

הצעות חוק

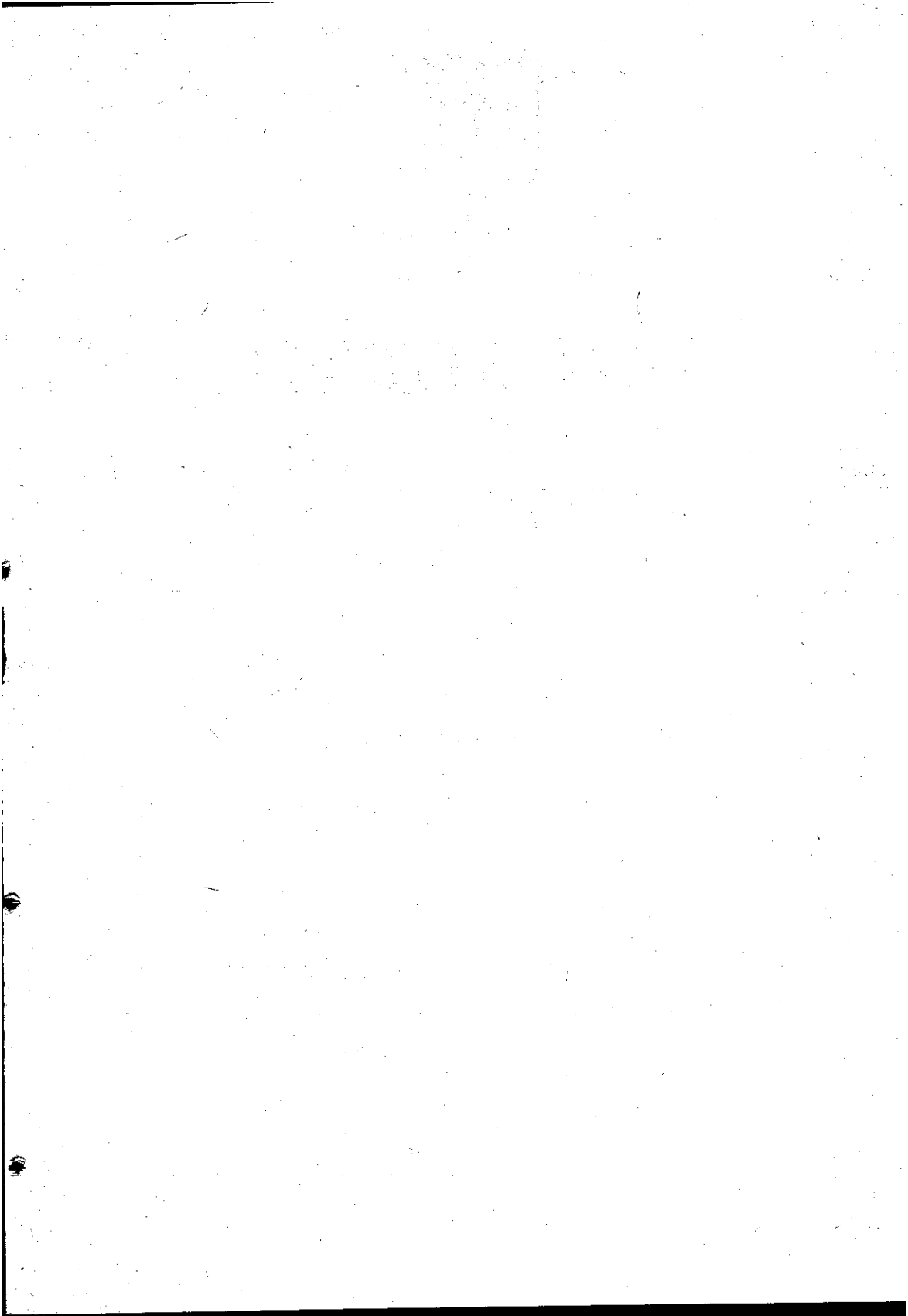
20 בנובמבר 1978

1376

כ' בחשוון תשל"ט

דפוס

30	חוק האחריות למוצרים פגומים, תשל"ט-1978
33	חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס' 6), תשל"ט-1978
37	חוק להארכת תוקף של תקנות שעת-חירום (החוקת תעודת זהות והצגתה), תשל"ט-1978

מבוא

לפי המצב הקיים פתוחות לפני הנפגע ממוצר פגום שתי דרכים לתבוע את נזקו: האחת, תביעת נזיקין, שעילתה התרשלות היצרן בייצור המוצר, והשנייה, תביעה חוזית, שעילתה הפרת חוזה. בתביעה הראשונה ייתקל הנפגע, לעתים קרובות, בקושי להוכיח את סיבת הפגם שגרם לנזק או את העובדה שהיצרן לא מילא את חובת הזהירות המוטלת עליו כתהליך ייצורו של המוצר. קשיים אלה לא יעמדו בדרכו בתביעה החוזית, מכיון שהמוכר מתחייב באופן מוחלט, לפי חוק המכר, לספק מוצרים ברמת בטיחות סבירה. לעומת זאת הוא עלול לגלות שקיים בחוזה המכר סעיף פטור מאחריות, או שחסר היחס החוזי בינו לבין היצרן. לפיכך קיימת אפשרות סבירה שהנפגע לא יפוצה כלל, או שיפוצה מצד המוכר בלבד, שעליו נופלת האחריות החוזית בלי שתהליך הייצור שגרם לפגם בשליטתו: במקרה הטוב יוכל המוכר לגלגל את הנזק על היצרן שהוא האחראי האמיתי.

מצב משפטי זה, שהוא אופייני לרוב מדינות ארה"ב ואירופה המערבית, הביא להצעות להטיל על היצרן אחריות חמורה לפי עקרונות הדומים לאלה המוצעים בהצעת חוק זו.

האחריות החמורה נבחרה כדרך ביניים בין האחריות המוחלטת שאינה נותנת שום הגנה ליצרן, לבין האחריות שבה נדרשת הוכחת רשלנותו של היצרן. בעוד שהראשונה היתה מכבידה יתר על המידה על היצרן, היתה השנייה גורמת לכך שרק לעתים רחוקות ביותר היה הוא מתחייב בתשלום פיצויים. הנסיון מראה שכל עוד נדרשת הוכחת רשלנות בייצור, הרי גם אם עול ההוכחה הוא על היצרן תהיה ידו של זה על העליונה, ולו רק בגלל בעיות הראייה והפרוצדורה שעליהן חייב הנפגע להתגבר. לרשות הנפגע עומדים, בדרך כלל, פחות ידע, פחות אמצעים ופחות מומחים המוכנים להעיד לטובתו בעת שהוויכוח גוש על אמצעי הזהירות שנקט היצרן.

המדובר בחוק שהשפעתו על הפעילות העסקית במשק קשה להערכה מראש, ועל כן מוצעת בשלב זה מדיניות שאינה מחמירה עם היצרן יתר על המידה. מדיניות זו מתבטאת בעיקר באלה:

- (1) האחריות המוטלת על היצרן אינה מוחלטת;
- (2) החוק דן בנזקי גוף בלבד למרות שגם לרכוש עלולים להיגרם נזקים כבדים על ידי מוצרים פגומים;
- (3) הפיצויים שהנפגע זכאי להם מוגבלים בסכום;
- (4) החוק לא יחול על נזקי גוף הנגרמים על ידי תוצרת הקלאית;
- (5) זכות תביעה לפי חוק זה תהיה לנפגעים בארץ בלבד;
- (6) יהיו תקופות התיישנות מיוחדות.

חוק האחריות למוצרים פגומים, תשל"ט-1978

הגדרות

1. בחוק זה -

- "יצרן" - אדם העוסק בייצור מוצרים מוגמרים או בהרכבתם, לרבות אחד מאלה:
- (1) המציג עצמו כיצרן במתן שמו או סימנו המסחרי או בכל דרך אחרת;
 - (2) יבואן של מוצר שיוצר במדינת חוץ;
 - (3) ספק של מוצר שהיצרן שלו אינו ניתן לזיהוי;
- "מוצר" - אף אם הוא מחובר למקרקעין, ולרבות רכיב של מוצר מוגמר;
- "נוק גוף" - מוות, מחלה, פגיעה או ליקוי גופני, נפשי או שכלי.

אחריות היצרן

2. (א) יצרן חייב לפצות את מי שנגרם לו נזק גוף כתוצאה מפגם במוצר שייצר (להלן - הנפגע), ואין נפקא מינה אם היה או לא היה אשם מצד היצרן.
- (ב) נגרם הנזק על ידי רכיב פגום, יהיו אחראים הן היצרן המוגמר והן יצרן הרכיב.
- (ג) ספק של מוצר שהיצרן שלו אינו ניתן לזיהוי יהיה פטור מאחריות לפי סעיף זה אם מסר לנפגע, תוך זמן סביר לאחר דרישה, את שמו של היצרן, של היבואן או של ספק אחר שממנו קנה את המוצר.

דברי הסבר

חוק, מוצדקת מכמה שיקולים. היצרן הוא שיוצר את הסיי- כון על ידי הכנסת מוצר פגום למחזור העסקים, והוא גם זה הנמצא בעמדה הנוחה ביותר להקטין את הסיכון בדרך של פיקוח חמור על איכות מוצריו. היצרן יוכל לספוג את הנזקים, בהיותו בדרך כלל מסוגל לבטח את עצמו ולפזר את ההוצאות הכרוכות בביטוח על כלל הצרכנים. היצרן המפרסם את מוצריו והמנסה לקדם את מכירתם, יוצר אצל הקהל ציפיות למוצר בטוח, ולכן עליו האחריות לנפגעים המשתמשים במוצריו. הט- לת האחריות על היצרן מוצדקת אף מחמת זאת שיש בכך כדי לצמצם את מספר ההתדיינות המשפטיות.

החובה לפצות את הנפגע במקרה שהנוק נגרם על ידי רכיב מוטלת גם על יצרן הרכיבים, כי לעתים מתקיימים דוקא בו התנאים שבגללם הוטלה האחריות על יצרן המוצר המוגמר, בעוד שהאחרון הוא בעל מלאכה חסר כושר כספי ניכר. הברירה אם לתבוע אותו או את יצרן המוצר המוגמר היא בידי הנפגע.

כדי להבטיח פיצוי מרבי לנפגע היה רצוי, תיאור- טית, להטיל את האחריות החמורה בכל דרגי השיווק, אולם מאחר שהסדר זה היה מחייב כל דרג בביטוח, שבסופו של דבר היה מייקר את המוצר, תנורם האחריות החמורה ליצרן המוצר המוגמר וליצרן הרכיבים. כל דרג שיווק אחר חייב לפי חוק זה רק אם הציג עצמו כך שיוצר הרושם שהוא היצרן, או אם לא דאג לברר את זהות היצרן.

סעיף 1 "יצרן" - כיצרן ייחשב מי שעוסק למטרות מסחריות בייצור או בהרכבה של מוצרים מוגמרים או של רכיבים.

אחריות של יצרן תוטל גם על מי שגרם לנפגע להניח, על ידי מעשה או מחדל, שהוא היצרן. האחריות בשל פגמים במוצרים מיובאים תהיה מוטלת על היבואן, כדי למנוע מהצרכן את הקשיים הכרוכים בהתדיינות עם יצרן במדינה זרה. אחריות היבואן לא באה למנוע מהנפ- גע הגשת תביעה נגד היצרן במדינה זרה. סיפק המוכר מוצרים ששם היצרן שלהם אינו ידוע לו, מתחייב גם הוא באחריות כמו זו של היצרן; אולם לפי סעיף 2(ג) המוצע ביכולתו להשתחרר מאחריות זו על ידי מסירת שם היצ- רן, היבואן או האדם שממנו הוא רכש את המוצר כדי שהנפגע יוכל להתחקות אחר היצרן האמיתי.

"מוצר" - מוצר בחוק זה כולל גם מוצרים המחוברים למקרקעין בלי שהם ניתנים להפרדה, וכן רכיב של מוצר. החוק לא יחול על מקרקעין, מכיון שאלה מוס- דרים במערכת דינים נפרדת הדנה גם בפגמים מסוגים שונים.

"נוק גוף" - חוק זה יחול על נזקי גוף בלבד, וכל תביעה לפיצוי על נזק מסוג אחר יש לתבוע לפי דינים אחרים.

סעיף 2 האחראי הישיר לפיצוי נפגע על נזק גוף יהיה היצרן. הטלת מלוא האחריות על היצ- רן, להתבדיל משאר הגורמים המשתתפים בתהליך השי-

3. (א) מוצר הוא פגום אם -

מוצר פגום

- (1) מחמת ליקוי בו הוא עלול לגרום נזק גוף;
- (2) אין בו ליקוי אך בנסיבות הענין נדרשות הוראות שימוש בו הנוגעות לבטיחות והן נעדרות או שאינן מתאימות בהתחשב בסכנה הכרוכה בו.
- (ב) חוקה שהמוצר היה פגום אם נסיבות המקרה מתיישבות יותר עם המסקנה שהיה פגום מאשר עם המסקנה שהיה תקין.

4. (א) כתובענה לפי חוק זה לא תהא הגנה ליצרן אלא באחת מאלה:

הגנות

- (1) המוצר הנדון לא היה פגום בעת שיצא משליטתו; קיום אמצעי ייצור תקינים, עמידה בתקן או התאמה למפרט אין בהם בלבד ראיה שהמוצר לא היה פגום;
- (2) המוצר יצא משליטתו שלא מרצונו, והוא נקט בכל האמצעים הסבירים למניעת יציאתו משליטתו;
- (3) הנפגע ידע על הפגם במוצר והסיכון הכרוך בו, וחשף עצמו מרצון לסיכון זה.
- (ב) לא תהיה זו הגנה ליצרן שרשלנות הנפגע תרמה לגרימת הנזק, אולם אם נהג הנפגע ברשלנות חמורה רשאי בית המשפט להפחית את סכום הפיצויים בהתחשב במידת אחריותו.

5. (א) בחישוב הפיצויים לפי חוק זה בשל אבזן השתכרות ואבזן כושר השתכרות לא תובא בחשבון הכנסה העולה על שילוש השכר הממוצע במשק לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ערב קביעת הפיצויים; היו הפיצויים פטורים ממס הכנסה, יחושבו הפסדי הנפגע לענין פיצויים אלה לפי הכנסתו לאחר ניכוי מס הכנסה בשיעור החל עליה בעת קביעתם, ובלבד שההפחתה בשל הניכוי לא תעלה על 25 אחוזים מן ההכנסה.

פיצויים

- (ב) פיצויים לפי חוק זה בשל נזק שאינו נזק ממון לא יעלו על מאתיים אלף לירות; שר המשפטים רשאי, בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, להגדיל את הסכום האמור; הסכום יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן מיום תחילת חוק זה או מיום הגדלת הסכום, לפי הענין.

דברי הסבר

המסחרי המשוק באופן מתוכנן, ולא על יצרן שמוצרו יצאו משליטתו שלא ברצונו.

היצרן יהיה פטור מאחריות אם יוכיח שהנפגע נטל על עצמו את הסיכון בשימוש במוצר הפגום למרות שידע על הפגם והיה מודע לסכנה הכרוכה בשימוש במוצר מסוג זה.

רשלנות תורמת תהווה טענת הגנה ליצרן רק במקרה שיוכיח שהנפגע נהג ברשלנות חמורה. בעת פסיקת הפיצויים יתחשב בית המשפט במידת רשלנותו של הנפגע.

5 סעיף במטרה להקל על היצרנים בהערכת הוצאותיהם העסקיות, הוגבל סכום הפיצויים שהנפגע זכאי להם. מתכונת ההגבלה והסכומים שנקבעו הם לפי הדגם שבסעיף 4 בחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975, כפי שתוקן בתשל"ח-1978 (ס"ח תשל"ה, עמ' 234; תשל"ח, עמ' 49).

3 סעיף תחולת החוק היא על פגמים העלולים לגרום נזק גוף, ואין כוונה להטיל אחריות חמורה בשל איכות או טיב של המוצר. מאחר שחלק מנזקי הגוף נגרמים עקב חוסר הדרכה נאותה של המשתמש, ייחשבו גם העדר או פגם בהוראות השימוש הנוגעות לבטיחות - קשהן דרושות בנסיבות הענין - כפגם בבטיחות. התובע, החייב להוכיח לכאורה שנוקו גרם על ידי מוצר פגום, יוכל להיעזר בחוקה שבסעיף קטן (ב).

4 סעיף יצרן שנגדו מוגשת תביעה לפי חוק זה רשאי להעלות את טענת ההגנה המנויות בסעיף זה, ואת אלה בלבד.

לא תהא הגנה ליצרן אף אם יוכיח שנקט באמצעי הזהירות המשוכללים והיעילים ביותר ועמד בתקנים שנקבעו, או שהמוצר יוצר לפי הזמנתו של אדם אחר.

כוונת החוק להטיל אחריות כבדה רק על היצרן

6. (א) תקופת ההתיישנות של תביעה לפי חוק זה תהא שלוש שנים.
(ב) לא תוגש תובענה לפי חוק זה אלא תוך עשר שנים מתום השנה שבה יצא המוצר משליטת היצרן.
7. המתנה על אחריות היצרן לפי חוק זה, תנאו בטל; אין בהוראה זו כדי לגרוע מזכות היצרן לשיפוי מאחר, ובלבד שלא ישפה עצמו ממי שהמוצר היה ברשותו לצרכים אישיים, משפחתיים או ביתיים כאשר נגרם הנזק.
8. גרימת נזק על ידי מוצר פגום תהא עוולה לפי פקודת הגזיקין [נוסח חדש]¹, ובכפוף להוראות חוק זה יחולו הוראות הפקודה האמורה.
9. (א) חוק זה לא יחול על מוצר שהוא תוצרת חקלאית בלתי מעובדת, לרבות בהמות, עופות ודגים; לענין זה, "עיבוד" – למעט ניקוי, בירור, הבחלה, אריזה, החסנה וקירור.
(ב) חוק זה לא יחול על נזק שנגרם מחוץ לישראל.
10. חוק זה אינו בא לגרוע מתרופות על פי דין אחר.
11. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

דברי הסבר

- 6 סעיף על הוראות חוק זה יחול חוק ההתיישנות, תשי"ח-1958, אולם להבדיל מתקופת ההתיישנות של שבע שנים החלה על תביעות אחרות, נקבעה תקופה של שלוש שנים בלבד. נוסף לכך נקבעה הגבלת זמן מוחלטת של עשר שנים מיום שהמוצר יצא משליטת היצרן.
- קביעת תקופת התיישנות מיוחדות אלו נועדו להקל על היצרן בהישוב הסיכונים שהוא צפוי להם כתוצאה מפגמים אפשריים במוצריו.
- 7 סעיף סעיף זה בא למנוע את היצרן מלכרות הסכמים עם צרכנים או נפגעים פוטנציאליים במטרה להשתחרר מאחריותו כלפיהם. אולם אין בכונת חוק זה לפגוע בהסדרי שיפוי בין היצרן לבין גורמים מסחריים שונים, כמו יצרני חלקים, מבטחים וספקים.
- 8 סעיף החוק המוצע קובע מספר הסדרים ספציפיים בנושא המוצרים הפגומים, אולם לבד מאלה יחולו ההוראות של פקודת הגזיקין [נוסח חדש].
- 9 סעיף (א) יצרן של תוצרת חקלאית, כשהיא בצורתה הטבעית, פטור מאחריות לפי חוק זה, כי הוא, ברובם של המקרים, אינו יוצר את הסיכון הכרוך במוצר ואינו מסוגל לסקח על בטיחותו, שהרי מקור הפגמים הוא בטבע או בתנאי איכות הסביבה. ועוד, החקלאי אינו מסוגל בדרך כלל לספוג ולפור נזקים, והוא נתקל בקשיים טכניים, הנובעים ממחוז המוצר, המונעים ממנו להזהיר את הצרכן.
- (ב) לפי חוק זה יהיה רשאי לתבוע מי שנפגע בישרה אל ממוצר פגום. לעומת זאת לנפגע ממוצר ישראלי שנפגע במדינה זרה תהיה זכות תביעה לפי הדינים המקובלים במשפט הבין-לאומי הפרטי.
- 10 סעיף מטרת חוק זה להקל על נפגעים שסבלו נזק נוף ממוצר פגום ואין בכונת החוק לגרוע מכל תרופה אחרת העומדת לנפגע המעדיף לתבוע לפי חוק אחר או לנפגע שאין לו עילת תביעה לפי חוק זה.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס' 6), תשל"ט-1978

תיקון סעיף 4

1. בסעיף 4 לפקודת בריאות העם, 1940: (להלן - הפקודה) -

(1) במקום סעיף קטן (1) יבוא:

"(1) יצא או הוצא חינוק מת מרחם אמו לאחר עשרים ושניים שבועות של הריון או לאחר שהגיע למשקל של 500 גרם או לאורך של 25 סנטימטרים (להלן - תינוק מת), חייבים הרופא או המיילדת שהיו בוכחים אותו זמן או סמוך לאחריו, כל אדם אחר שטיפל באם בעת יציאת התינוק המת או הוצאתו או תוך ששעות שלאחר מכן, האב והאם למסור הודעה על כך, תוך 48 שעות ובדרך שתיקבע, ללשכת הבריאות המחוזית או לרופא שהמנהל הסמיך לכך; הודיע אחד מהחייבים במתן הודעה - פטורים האחרים."

(2) בסעיף קטן (3), במקום "כתום 15 יום מיום הלידה" יבוא "כתום ארבעים ושמונה השעות".

תיקון סעיף 8

2. בסעיף 8 לפקודה -

(1) בסעיף קטן (1) -

(א) במקום פסקה (ב) יבוא:

"(ב) רופא שהמנהל הסמיך בכתב, לאחר התייעצות ברופא המחוזי, והוא עוסק ברפואה או מתגורר בישוב שבו נפטר המנוח או בישוב שבו יובא לקבורה - רשאי לתת רשיון קבורה, ואם באותו ישוב קיימת לשכת בריאות מחוזית רשאי לעשות כן גם רופא של אותה לשכה."

(ב) בפסקה (ד), במקום "או לפקיד רישום כאמור בחוק מרשם האוכר-לוסין, תשכ"ה-1965 - הודעה על פטירה בהתאם לאותו חוק" יבוא "הודעה על פטירה בהתאם לחוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965" (להלן - הודעה על פטירה);

דברי הסבר

מסירת הודעה לאחר 15 יום על לידת וולד מת אינה מאפשרת לברר את הסיבות הרפואיות שנרמזו לכך, ולכן מוצע לקצר את התקופה ל-48 שעות.

סעיף 8(1)(ב) לפקודה קובע כי רשיון קבורה יינתן בידי רופא של לשכת הבריאות בישוב שבו נפטר האדם או שבו עומדים לקברו, ורק לענין יישובים שאין בהם לשכת בריאות רשאי המנהל הכללי של משרד הבריאות להסמיך רופאים אחרים

סעיף 4 לפקודה מטיל חובת הודעה על לידת וולד מת רק אם גולד לאחר עשרים ושמונה שבועות של הריון, והודעה זו צריכה להימסר ללשכת הבריאות או לרופא שהוסמך לכך תוך 15 ימים. ארגון הבריאות העולמי המליץ בשנת 1975 כי הודעה כזו תינתן אף לגבי יציאתו או הוצאתו של וולד מת שהגיע למשקל של 500 גרם או לאורך של 25 סנטימטרים, או לאחר תקופת הריון המקבילה לכך, שהיא עשרים ושניים שבועות. מוצע לאמץ את הצעת ארגון הבריאות העולמי.

1 ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' 191; ע"ר תש"ט, עמ' 69; ס"ח תשכ"ב, עמ' 12; תשכ"ה, עמ' 275; תשל"ל, עמ' 162; תשל"ג, עמ' 232.
2 ס"ח תשכ"ה, עמ' 270.

(ג) בפסקאות (ד) ו-(ה), ככל מקום שנאמר בו "פסקה (ב) (2)" יבוא "פסקה (ב)";

(2) אחרי סעיף קטן (4) יבוא:

"(5) רופא שהוסמך לפי סעיף קטן (1) (ב) יודיע על מתן רשיונות קבורה ויעביר העתקים מהם ללשכת הבריאות המחוזית, הכל באופן שייקבע.

(6) רופא הנותן רשיון קבורה יעביר הודעה על פטירה לפקיד רישום כמשמעותו בחוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965.

(7) בסעיף זה, "מת" - לרבות תינוק מת שיצא או הוצא מרחם אמו לאחר עשרים ושמונה שבועות של הריון."

3. בסעיף 31(1) לפקודה, לאחר "מקום שהוברר למנהל" יבוא "שחצרים חדלו לשמש כבית חולים או".

תיקון סעיף 31

4. בסעיף 53 לפקודה, אחרי פסקה (יג) יבוא:

תיקון סעיף 53

"(יד) רעש, ריח וזיהום אויר חזקים או בלתי סבירים כמשמעותם לפי חוק למניעת מפגעים, תשכ"א-1961;
(טו) פסולת כמשמעותה בחוק שמירת הנקיון, תשל"ו-1976."

ד ב ר י ה ס כ ר

כאשר הוא מתנהל באופן שאין בו כדי להיטיב את בריאותם ושלומם של החולים. מתברר כי מוסדות שנרשמו בזמנם כבתי חולים פסקו מלשמש כבית חולים ובמקום זה הם משמשים כמעונות לזקנים או לחוסים אחרים. לפי חוק הפיקוח על המעונות, תשכ"ה-1965, אין מוסד זקוק לרשיון לפי אותו חוק אם הוא רשום כבית חולים. מוצע, על כן, לאפשר ביטול או התליה של רישום בית חולים שפסק לשמש כבית חולים, כדי שאם ישמש כמוסד למטרות אחרות יהיה כפוף למסגרת החוקית החלה על אותם מוסדות.

סעיף 4 סעיף 53 לפקודה מונה רשימה של מפגעים לצרכי חלק ו' של הפקודה.

כדי שניתן יהיה לטפל בכל סוגי המפגעים בבריאות הציבור באופן שווה, מוצע להכניס לרשימת המפגעים גם מפגעים שלפי חוק למניעת מפגעים, תשכ"א-1961 וחוק שמירת הנקיון, תשל"ו-1976. לפי זה, נוסף לכל הסמכויות והאפשרויות לפעול לנביהם לפי החוקים האמורים, ניתן יהיה לפעול לגביהם גם לפי הפקודה.

לתת רשיונות קבורה. הסדר זה מכביד הן על לשכות הבריאות והן על בני המשפחה, כי בלשכות הבריאות מועט מספר הרופאים ויש שמספרם הוא אחד בלבד. על כן מוצע לתקן את סעיף 8 כך שהמנהל הכללי של משרד הבריאות יוכל להסמיך רופאים נוספים לתת רשיונות קבורה גם אם באותו מקום ישוב קיימת לשכת בריאות. רופאים אלה יהיו הייבים להודיע על מתן כל רשיון ולשלוח העתק ממנו ללשכת הבריאות, כפי שייקבע בתקנות.

אין כיום הוראה המחייבת רופא המוציא רשיון קבורה לשלוח הודעה על פטירה, כאמור בסעיף 7 לחוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965, לפקיד הרישום של משרד הפנים, ומוצע לקבוע זאת במפורש. כיום אין חובה לקבל רשיון לקבורת וולד שנולד מת. מוצע להייב בצורך לקבל רשיון קבורה בכל מקרה של וולד שנולד מת לאחר 28 שבועות של הריון.

סעיף 31 לפקודה מאפשר ביטול או התליה של רישום בית חולים רק כאשר אינו ממלא אחרי דרישות המפורטות בפקודה או בתקנות לפיה או

3 ס"ח תשכ"א, עמ' 58.

4 ס"ח תשל"ה, עמ' 269.

5. במקום סעיף 61 לפקודה יבוא:

החלפת סעיף 61א

61א. (1) שר הבריאות רשאי למנות מפקחים לענין חלק זה מבין עובדי משרד הבריאות, מבין עובדי משרד ממשלתי אחר – בהסכמת השר הממונה עליו או מי שהוא הסמיך לענין סעיף זה, ומבין עובדי רשות סניטרית מקומית – בהסכמת ראש הרשות או מי שהוא הסמיך לענין סעיף זה.

(2) סמכויות הרשות הסניטרית המקומית לפי סעיפים 54, 55 ו-58 יהיו גם בידי המפקחים שמונו כאמור בסעיף קטן (1).

(3) לענין עבירות לפי חלק זה שנקבעו כעבירות קנס לפי חוק סדר הדין הפלילי, תשכ"ה-1965, יהיו למפקחים שמונו כאמור גם הסמכויות לפי סעיף 201ב לאותו חוק.

מפקחים מיוחדים

6. אחרי סעיף 62 לפקודה יבוא:

הוספת סעיפים 62א עד 62ג

62א. (1) לא ייכנס אדם לצרכי חלק זה לשטח צבאי, ולא תיעשה בשטח צבאי פעולה לפי חלק זה, אלא בהסכמת שר הבטחון או מי שהוא הסמיך לכך.

(2) לא ייכנס אדם לצרכי חלק זה לשטח משטרה, ולא תיעשה בשטח משטרה פעולה לפי חלק זה, אלא בהסכמת שר הפנים או מי שהוא הסמיך לכך.

(3) לענין סעיף זה –

"שטח צבאי" – מקרקעין שבידי צבא הגנה לישראל או בידי שלוחה אחרת של מערכת הבטחון שאישר אותה שר הבטחון, לרבות שטח המשמש לאימונים צבאיים;

"שטח משטרה" – מקרקעין שבידי משטרת ישראל, לרבות שטח המשמש לאימוני משטרה שאישר שר הפנים לענין סעיף זה.

62ב. שר הבריאות רשאי להתקין תקנות בדבר דרכי מניעת מפגעים לפי חלק זה.

מחולה בשטחי צבא ומשטרה

תקנות

דבריו הכפר

סעיפים 54, 55 ו-58 לפקודה קובעים כי הטיפול במפגעים הוא על ידי הפעלת הרשות הסניטרית המקומית, ורק אם זו אכן פעלה ורק אם אינה מצליחה למנוע את המפגע או להסירו תיתכן התערבותו של משרד הבריאות. דרך זו, נתברר, אינה יעילה במקרים רבים מפני ריבוי ההליכים, משך הזמן הכרוך בהם וחוסר האפקטיביות המיידית. על כן מוצע לאפשר לשר הבריאות למנות מפקחים לענין חלק זה של הפקודה הן מבין עובדי משרד הבריאות, והן מבין עובדי משרדים אחרים או רשויות סניטריות מקומיות, וביניהם יהיו סמכויות הרשות הסניטרית המקומית. כן מוצע שכאשר עבירות לפי חלק זה לפקודה נקבעו כעבירות קנס יהיו לאותם מפקחים סמכויות לפי סעיף 201ב לחוק סדר הדין הפלילי, תשכ"ה-1965, כדי שיוכלו למסור את טופס ברירת הקנס או את ההזמנה לדין בו במקום. לפי זה לא יהיה צורך בסעיף 61א לפקודה, ומוצע לבטלו וזה ניסחו של סעיף 61א שיבוטל;

אכיפת ביצוע

61א. (1) נוכח רופא מחוזי, כי רשות סניטרית מקומית שבתחום מחוזו לא השתמשה בסמכות שניתנה לה לפי חלק זה או נמנעה לבצע תפקיד שנקבע לה בחלק זה, רשאי הוא, לאחר התראה ולאחר שנתן לרשות הסניטרית המקומית הזדמנות להשמיע הסבר, להשתמש באותה סמכות או לבצע אותו תפקיד במקום הרשות ועל חשבויה.

(2) לא ישתמש רופא מחוזי בסמכות לפי סעיף זה אלא לאחר שהתקין שר הבריאות, בהתייעצות עם שר הפנים, תקנות לביצועו, ובהתאם לתקנות כאמור.

6 סעיף כדי לא להפריע לפעולות בטחון ומשטרה. לא תותר כניסה לשטחי צבא ומשטרה, ולא תיעשה בהם פעולה, לפי חלק זה של הפקודה, אלא בהסכמת שר הבטחון או שר הפנים, לפי הענין, או מי שהם הסמיכו לכך. מוצע לקבוע מפורשות שניתן להתקין

5 ס"ח תשכ"ה, עמ' 181.

שמירת חוקה 362. הוראות חלק זה באות להוסיף על חיובים שהוטלו וסמכויות שהוענקו
בפקודה זו ובחוקים אחרים ולא לגרוע מהם.
תחולה על המדינה 362. לענין חלק זה דין המדינה כדין כל אדם.

7. אחרי סעיף 365 לפקודה יבוא: 705 סעיף 365

365. (1) שר הבריאות רשאי בתקנות לקבוע לגבי מרפאות, הן דרך כלל
והן לגבי סוגים מהן, הוראות בדבר –
(א) דרכי פיקוח;
(ב) סידורי הברואה;
(ג) מקום לפעולות כירורגיות;
(ד) פעולות עיקר וחיוטי;
(ה) מעבדות;
(ו) חדר תרופות וחלוקת תרופות;
(ז) הכשרת הצוות הסיעודי ואימונו;
(ח) קבלתם ושחרורם של חולים, לרבות נשים בזיקה להריון
וללידה;
(ט) ניהול רשומות, החזקתן ושמירתן והביקורת עליהן.

(2) תקנות בענין הכשרת הצוות הסיעודי ואימונו וכן בענין
ניהול רשומות, החזקתן ושמירתן, יותקנו בהתייעצות עם ועדת העבודה
והרווחה של הכנסת.

(3) בסעיף זה, "מרפאה" – חצרים המיועדים להגשת שירותי
רפואה, רפואת שיניים וסיעוד, שלא בדרך של אשפוז, לרבות טיפול
יום וטיפול לילה, להשגחה למטרות אלה על חולים ועל נשים בזיקה
להריון, ולשיקום.

8. בסעיף 71 לפקודה, במקום "5,000 לירות" יבוא "50,000 לירות" ובמקום "100
לירות" יבוא "500 לירות". 71 תיקון סעיף 71

ד ב ר י ה ס ב ר

7 סעיף 7 אין כיום עדיין כל חיקוק הדין בפיקוח על
מרפאות והסדרים שבהם, אם כי הוראה כזו
קיימת בסעיף 33 לפקודה לגבי בתי חולים. על כן מוצע
להסמיך את שר הבריאות להתקין תקנות לגבי מרפאות,
הן בכלל והן לגבי סוגים שונים של מרפאות. תקנות לענין
הכשרה ואימונו של הצוות הסיעודי וכן לענין ניהול רשור
מות, החזקתן ושמירתן במרפאות, יותקנו בהתייעצות עם
ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

8 סעיף 8 העוגש על הפרת הוראות הפקודה ותקנותיה
הוא, לפי תיקון הפקודה משנת תשל"ג, ששה
חדשי מאסר או 5,000 לירות קנס, וכן 100 לירות לכל
יום שבו נמשכת העבירה. מוצע להגדיל את גובה הקנס
ל-50,000 לירות, וכן להעמיד את הקנס הנוסף לכל
יום שבו נמשכת העבירה על 500 לירות.

תקנות בדבר הדרכים למניעת מפגעים, מאחר שקיים
ספק אם הסמכות הכללית להתקין תקנות בכל ענין
וענין הנוגע לביצועה של הפקודה, מספקת להתקין תק-
נות גם בנושא הנדון.

הפקודה מקנה סמכויות הן למשרד הבריאות והן
לרשויות המקומיות בענין הטיפול במפגעים לפי חלק ו'.
כמו כן מוקנות סמכויות למשרדים ולגופים שונים בחו-
קוקים אחרים, ובהם גם הוטלו חיובים שונים. ההצעה
אינה באה לפגוע או לצמצם סמכויות וחובים אלה אלא
רק להוסיף עליהם.

לפי סעיף 42 לפקודת הפרשנות, אין חיקוק בא לגרוע
מכל זכות של המדינה או להטיל עליה חובה, אלא אם
נאמר בו במפורש. מתברר כי פעולות הפיתוח הנרחבות
הנעשות מטעם גורמים ממשלתיים מהיבות שהוראות
חלק ו' של הפקודה יחולו גם על המדינה ועובדיה. לכן
מוצע שלענין חלק זה דין המדינה יהיה כדין כל אדם.

חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (החוקת תעודת זהות והצגתה), תשל"ט-1978

1. תקפן של תקנות-שעת-חירום (החוקת תעודת זהות והצגתה), תשל"א-1971, מוארך הארכת תוקף בזה עד יום כ"ד בטבת תשמ"א (31 בדצמבר 1980).
2. החילתו של חוק זה ביום א' בטבת תשל"ט (31 בדצמבר 1978). תחילה

דברי הסבר

- (3) כשהוא שופט - תעודת שופט הנושא את חתימת שר המשפטים ואת תצלומו של השופט;
- (4) כשהוא דיין - תעודת דיין הנושאת את חתימת שר הדתות ואת תצלומו של הדיין;
- (5) כשהוא שוטר - תעודת מינוי המעידה שהוא שוטר, הנושאת את תצלומו ושהוצאה לו בהתאם להוראות המחייבות במשטרת ישראל;
- (6) כשהוא יוצא צבא כמשמעותו בחוק שירות בטחון, תשי"ט-1959 [נוסח משולב], או שהתייצב לרישום לפי החוק האמור - תעודת חייל או תעודת התייצבות הנושאת את תצלומו ושהוצאה לו בהתאם להוראות המחייבות בצבא-הגנה לישראל.

תעודה של מי שאינו תושב

3. מי שאינו תושב ומלאו לו 16 שנה ישא עמו תעודה רשמית המעידה על זהותו והנושאת את תצלומו, והוא חייב להציגה לפי דרישה כאמור בתקנה 2(א).

עונשין

4. העובר על תקנה 2 או 3, דינו - קנס 500 לירות, ובלבד שלא יועמד אדם לדין על אי הצגת תעודת זהות או תעודה כאמור בתקנה 3 אם תוך 48 שעות לאחר שנדרש לכך הוצגה לפניו מי שדרש את הצגתה, או לפני שוטר בתחנת משטרה, ונקבעה זהותו של אדם על פיה; נקבעה זהותו כאמור יינתן לו על פי דרישתו אישור בכתב על כך בתחנת משטרה.

השם

5. לתקנות אלה ייקרא "תקנות-שעת-חירום (החוקת תעודת זהות והצגתה), תשל"א-1971".

תקנות-שעת-חירום (החוקת תעודת זהות והצגתה), תשל"א-1971, מחייבות תושב שמלאו לו שש עשרה שנה לשאת בכל עת תעודת זהות ולהציגה, לפי דרישה, לפני מי שהוסמך לכך.

הכנסת האריכה את התקנות בפברואר 1973, בדצמבר 1974 ובדצמבר 1976, ותוקפן עומד לפקוע ביום א' בטבת תשל"ט (31 בדצמבר 1978). הנוסחות שבגללן הותקנו התקנות לא נשתנו, ומוצע להאריך את תקפן לשנתיים נוספות, עד ליום כ"ד בטבת תשמ"א (31 בדצמבר 1980).

וזה נוסח התקנות:

1. בתקנות אלה -

- "תושב", "תעודת זהות", "פקיד רישום" - כאמור בחוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965;
- "חייל" - כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955;
- "ראש רשות מקומית", "קצין משטרה גבוה" - לרבות אדם שהוסמך על ידי אחד מהם בכתב לצורך תקנות אלה.

החוקת תעודת זהות והצגתה

2. (א) תושב שמלאו לו 16 שנה חייב לקבל מפקיד הרישום תעודת זהות, לשאת אותה עמו תמיד ולהציגה בפני קצין משטרה גבוה, ראש רשות מקומית, שוטר או חייל במילוי תפקידם כשיידרש לכך על ידיהם.
- (ב) אדם יצא ידי חובתו לפי תקנות אלה, אם במקום תעודת זהות ישא עמו ויציג כאמור -
 - (1) כשהוא חבר הממשלה - תעודת חבר הממשלה;
 - (2) כשהוא חבר הכנסת - תעודת חבר הכנסת;

1 ק"ת תשל"א, עמ' 359; ט"ה תשל"א, עמ' 109; תשל"ג, עמ' 62; תשל"ה, עמ' 36; תשל"ו, עמ' 33.

[Faint, illegible text in the top section of the page]

[Large area of faint, illegible text in the middle section of the page]